

Britská kulturní studia - PS 2008 - sylabus

Zatím jenom program následujícího setkání. Pokud vás zajímá struktura celého kurzu, pro informaci můžete nahlédnout do anglického sylabu z minulého semestru, který ovšem do určité míry osekám. Takže se neděste! :-)

Setkání č. 2 - prezenční i kombinovaní studenti

Marxismus a počátky neomarxismu

Literatura:

Marx, Karl – Engels, Friedrich (1845): "The Ruling Class and the Ruling Ideas" in: *German Ideology*. (Marx-Engels Collected Works, Volume 5)

(<http://www.marxists.org/archive/marx/works/1845/german-ideology/ch01b.htm>)

Marx, Karl (1859): "Base and Superstructure" in: *A Contribution to the Critique of Political Economy*.

(<http://www.marxists.org/archive/marx/works/1859/critique-pol-economy/preface.htm>)

Engels, Friedrich (1890): *Letter to Joseph Bloch*.

(http://www.marxists.org/archive/marx/works/1890/letters/90_09_21.htm)

Dohromady je to asi pouze 4-6 stránek, pokusím se ještě najít i českou verzi.

V první polovině semináře probereme, co znamenají termíny jako vládnoucí třída, základna a nadstavba, ideologie apod. Odpovědi budeme hledat přímo u zdroje, a potom budeme diskutovat, jestli měli Marx s Engelsem pravdu, anebo je v něčem problém. Jsou jejich termíny a jejich pojetí vztahu mezi ekonomikou a kulturou pořád ještě použitelné, nebo patří na smetiště dějin?

☐ Čí ideje jsou podle Marxe a Engelse vždy vládnoucími idejemi – a proč? Je tu nějaký prostor i pro jiné ideje?

☐ Jaký je vztah mezi materiální základnou a ideologickou nadstavbou?

☐ Jací aktéři produkují vládnoucí ideje?

☐ Souhlasíte? Nesouhlasíte? Proč?

☐ Pokud srovnáte Marxe a Engelse z roku 1845 s Engelsem z roku 1890, vidíte nějaký rozpor?

V druhé polovině semináře se podíváme Gramsciho a Althussera, kteří klasický marxismus obohatili o nové koncepty a kteří měli pro počátek britských kulturních studií klíčový význam.

Literatura:

Gramsci, Antonio (1971): *The Selections from Prison Notebooks*. New York: International Publishers. (vybraných několik stránek)

(http://www.marxists.org/archive/gramsci/prison_notebooks/index.htm)

Althusser, Louis (1971): "The Ideological State Apparatuses." in: *Lenin and Philosophy and Other Essays*. Monthly Review Press.

(<http://www.marxists.org/reference/archive/althusser/1970/ideology.htm>)

(opět jenom několik vybraných stránek)

Gramsci je částečně přeložený do češtiny, Althusser bohužel není.

Gramsci:

- ☐ Co je to "hegemonie"? Zkuste uvést příklady.
- ☐ Jaká je role intelektuálů? A kdo vlastně intelektuálové jsou? Tvoří podle Gramsciho specifickou třídu, nebo jsou součástí nějaké jiné třídy?
- ☐ Všimli jste si nějakého posunu oproti klasickému modelu "základna-nadstavba" ?

Althusser:

- ☐ Když srovnáte Althussera a Gramsciho, který z nich dává více prostoru možnosti sociální změny?
- ☐ Jsou Althusserovy "ideologické státní aparáty" konceptuálně založené na struktuře, nebo na aktérech? A co z toho vyplývá?
- ☐ Vidíte v Althusserovi a jeho aparátech nějaký problém? Pokuste se ho vysvětlit.